

Katrina Wüst: Koolisõidu hindamiseks on vaja tunnetust!

17/11/2014

7.-9. novembrini Zakrzowis (Poolas) toimunud CDI 3* raames korraldas Klubi Lewada koolituse FEI koolisõidukohtunikele, mida juhtis Katrina Wüst (pildil) ja millest võttis osa 18 FEI kohtunikku. Lisaks sellele kogunesid Zakrzowi uude ratsakeskusesse ka 25 rahvuslikku kohtunikku 11 erinevast riigist, et osaleda paralleelselt toimuval rahvuslike kohtunike koolitusel, mille korraldas Euroopa Ratsaspordiföderatsioon (EEF) Poola 5* kohtuniku Wojtek Markowski initsiatiivil, et aidata erinevate riikide ratsaliitudel koolisõidukohtunike haridust edendada ja ühtlustada. Koolitus oli pilootprojekt ning loodetavasti näeme ka tuleviku samalaadseid rahvuslikele kohtunikele suunatud koolitusi. Eesti kohtunist osalesid koolitusel Annike Laving, Ülle Voolaine ja Eva-Maria Vint-Warmington.

Foto: Astrid Appels

Kaks koolitust olid planeeritud paralleelselt, kuid kahjuks ei saanud Wojtek Markowski tervislikel põhjustel osaleda ning Katrina Wüst, 5* koolisõidukohtunik Saksamaalt, võttis mõlemad grupid kangelaslikult enda tiiva alla ning viis kolmepäevase koolituse edukalt läbi.

Hea võistlussoorituse jaoks peab ratsanikul olema hea hobuse tunnetus ning ta peab keskenduma ratsutamise põhialustele ja täpsusele. Katrina Wüst näitas, et hea kohtunik vajab oma tööks täpselt samasugust lähenemist. Tähtis on, et kohtunik tunnetaks seda, mida hindab ning oskaks vahet teha nn. "süsteemsetel vigadel" ning hetkelistel apsuldel, mis ei tulene hobuse väljaõppe kvaliteedist.

Eriti huvitav oli koolituse kolmas päev, kus tuli juttu muusikalistest vabakavadest. Vabakavade osa olid kutsutud kuulama ka võistlejad, kes viisid koju kindlasti hoopis selgema ettekujutuse kohtunike ootustest ja hindamiskriteeriumitest. Põhiline tähelepanu oli loomulikult artistlikkuse hinnatel, seda eriti koreograafia, raskusastme ja muusika hindamisel. Igaühele neist kolmest hindest pakkus Katrina Wüst välja sambalise struktuuri.

KOREOGRAAFIA alla kuulusid tähtsate elementidena struktuur, originaalsus, väljaku kasutamine, tasakaal ning sobivus hobuse tasemele. Kõikides aspektides peaks vabakava olema nagu etendus ning võtma malli teistest visuaalsetest kunstivormidest nagu näiteks film või teater. Vabakava peaks paeluma vaatajat kohe sissesõidust alates ning hoidma teda põnevil kuni lõputervituseni välja. Kindlasti tuleb kasuks tasakaal koondatud ja pikendatud liikumiste vahel, voolavus ja sümmeetria, kuid samas peaks kava sisaldama ka üllatuslikke momente ning tavapärastest skeemidest erinevaid liikumisjooni. Ainus kunstivorm mille elemendid võiks vabakavast välja jätta, on tsirkus!

RASKUSASTME hindamisel peaks arvestama harjutuste raskusastet, üleminekute, kombinatsioonide ning liikumisjoonte keerukust ning raskemate harjutuste kordamist. Kohtunik peaks panema end ratsaniku olukorda ning analüüsima näiteks üleminekute ja kombinatsioonide keerukust. Mõned üleminekud on tegelikult väga rasked (näiteks üleminekud peatusest passaažile või pikendatud traavist koondsammule). Võetud riskid peaksid alati olema vastavuses hobuse võimetele.

MUUSIKA eest kõrge hinde saamiseks peaks see sobima hobuse allüüride ja üleminekutega, rõhutama erinevaid liikumisi, sobima nii hobuse kui ratsaniku tüübi ja välimusega ning esindama ühte žanri või teemat ning mis ehk kõige tähtsam, edasi andma positiivset emotsiooni. Muusika ei peaks lihtsalt sobima hobuse rütmiga, vaid jutustama oma loo, toonitades hobuse tugevaid külgi ning varjates nõrkusi.

Kõik artistlikkuse hinded on omavahel seotud ning neid ei saa vaadata teistest eraldi.

Katrina Wüst oli valinud väga palju erinevaid videolõike, illustreerimaks erinevaid aspekte ja olukordi mis vabakavades ette tulla võivad: nii hiilgavaid esitusi kui ka ebaõnnestumisi.

Ja lõpuks mõned mõtteterad meie kohtunikele ...

- Harjutust hinnates alusta kõigepealt rütmist ja allüüri kvaliteedist
- Nõua täpsust, väärtusta täpselt sooritatud harjutusi vastavalt!
- Anna andeks "mitte-süsteemsed" ja juhuslikud vead
- Välja teenitult kõrgete hinnete panemine annab hindamise süsteemile veenvust juurde
- Alati vaata "suurt pilti"
- Reeglid ja määrustikud on välja mõeldud hobuse kaitseks!